

Amplasarea teritorială a zonelor turistice în Republica Moldova

A. Regiunea de dezvoltare Nord

Regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova cuprinde 11 raioane și municipiul Bălți cu o suprafață totală de 10 mii km² sau cca.30% din teritoriul național. Populația constituie 967 mii persoane (25 % din populația țării), inclusiv populație urbană 305 mii persoane sau cca.32% din totalul pe regiune. Totodată, aici sunt amplasate 571 localități, inclusiv 551 satești din totalul de 1679 localități din Republica Moldova.

Regiunea este caracterizată de un potențial turistic al 102 arii protejate de stat cu o suprafață totală de cca.16,6 mii ha, 2 plaje de importanță națională (Soroca, Costești), 20 muzee, 178 edificii eclizastice de importanță națională și 454 de importanță locală.

Forma eficientă de valorificare a resurselor turistice din regiune este crearea de zone turistice cu stațiuni de importanță națională și locală, care să diversifice destinațiile turistice prin nordul Republicii Moldova. Asemenea zone turistice potențiale sunt delimitate în număr de opt, două dintre care de importanță națională:

- A.1 Zona turistică Bălți
- A.2 Zona turistică Cobani-Costești
- A.3 Zona turistică Criva
- A.4 Zona turistică Edineț
- A.5 Zona turistică Iașca-Camenca
- A.6 Zona turistică Rudi-Naslavcea
- A.7 Zona turistică Soroca
- A.8 Zona turistică Țaul

B. Regiunea de centru

În regiunea de dezvoltare centru a Republicii Moldova sunt incluse 13 raioane, numărul populației depășind 1022 mii persoane sau 26% din totalul pe țară. Din populația regiunii 832 mii pers. trăiesc în 568 de localități satești, iar restul 17% în orașe.

Regiunea ocupă un teritoriu de 10636 km² sau cca. 31% din suprafața țării.

În regiune sunt 114 arii naturale de valoare protejate de stat (ANP) cu o suprafață totală de 38,5 mii ha, 20 muzee, 256 edificii de cult de importanță națională și 27 de importanță locală, care îi conferă o atractivitate investițională avantajoasă. Totodată în regiune nu există nici o zonă națională de odihnă. Fondul ariilor naturale în centrul țării ocupă cca 60% din suprafața totală de natură protejată. Acest important potențial natural concentrat la distanțe relativ mici de la centrele orășenești stimulează dezvoltarea turismului de odihnă și tratament.

În același timp un număr mare de populație preferă formele neorganizate de turism în spațiile verzi, fapt explicat de oferta nediversificată a agențiilor de turism pentru turism intern. Caracteristica resurselor turistice determină specializarea a 7 zone de interes turistic:

- B.1 Zona turistică Codrii
- B.2 Zona turistică Criuleni-Holercani

- B.3 Zona turistică Hârjauca
- B.4 Zona turistică Hâncești-Lăpușna-Leușeni
- B.5 Zona turistică Orhei
- B.6 Zona turistică Plaiul Fagului
- B.7 Zona turistică Saharna-Țipova

C. Municipiul Chișinău

Amplasat pe o suprafață de doar 2% din teritoriul național (568 km²), municipiul concentrează peste 18% din populația țării sau 717 mii persoane, din care 90% sunt orășeni. Municipiul Chișinău este una dintre cele mai solicitate destinații turistice din Republica Moldova. Aceasta se explică prin poziția avantajoasă în mijlocul țării, propriul aeroport internațional, nod al căilor rutiere și ferate, numărul relativ mare a locurilor de cazare, cea mai diversificată ofertă turistică națională, patrimoniu variat, dependența relativ mică de fluctuațiile sezoniere, un grad mai înalt de exploatare a resurselor turistice decât media pe țară ș.a. Astfel 46% din totalul capacității de cazare al țării și cca.350 agenții de turism naționale sunt concentrate în municipiul Chișinău, constituind cea mai mare aglomerație turistică a Republicii Moldova.

Chișinăul absoarbe cca. 90% din turiștii străini cazați în unitățile hoteliere. Tot aici se desfășoară cele mai importante evenimente culturale, sportive și activități de congrese în plan național. În suburbii se găsesc 2 zone mari de odihnă – Vadul lui Vodă și Vatra, iar în rază de influență a orașului Chișinău (cca.50 km) – destinațiile turistice de importanță națională Orheiul Vechi, Căpriană, Hâncu, Mileștii Mici, Cojușna, rezervația „Codrii”, etc. Astfel Chișinăul concentrează cea mai mare piață turistică și excursionistă din Republica Moldova.

Orașul Chișinău are o ofertă turistică variată rezultată în urma atracțiilor sale: centru istoric, cultural, economic și administrativ, centru de congrese și întruniri, zonă de odihnă și agrement. Majoritatea grupurilor de turiști atât individuali cât și grupe organizate care ne vizitează țara, în primul rând vizitează municipiul Chișinău cu multiplele sale obiective turistice. Moștenirea istorică, aranjament stradal, spațiile verzi, corelația dintre clădirile monumentale și construcțiile de rând, spectrul dintre vechea urbă și noile cartiere înălțate în afara vechiului perimetru urban, amplasarea pe coline și raportul acestora cu natura și așezarea istorică, generează o cantitate importantă de imagini superbe și conferă Chișinăului un statut de centru turistic important. Diversitatea atracțiilor turistice determină polifuncționalitatea municipiului ca destinație solicitată pe piața turistică. Astfel în capitală sunt concentrate 4 arii naturale protejate pe o suprafață de 208 ha, 2 zone de odihnă de importanță națională, 9 muzee naționale, 19 biserici reprezentative, etc.

Municipiul Chișinău este bogat în obiecte de patrimoniu antropocentric amplasate atât în orașul Chișinău (vatra orașului vechi, zona istorică, obiecte izolate), cât și în suburbii (situri arheologice, vetre medievale, complexe subterane, mănăstiri, etc.). Astfel cu cca. o mie de obiecte de cultură și civilizație protejate, municipiul reprezintă *cea mai mare concentrație de obiecte de arhitectură* din țară. În orașul Chișinău în conformitate cu decizia primăriei orașului nr.104/6366 din 18.08.1994 la anexa nr.4 sunt ocrotite 977 monumente amplasate în intravilanul urban. Dintre acestea 236 obiecte și complexe sunt protejate drept monumente de importanță națională și 741 obiecte de patrimoniu locale. Absoluta majoritate a obiectelor de patrimoniu (857 edificii) sunt amplasate în orașul vechi și în zona istorică și constituie în proporție de 89,8% case de locuit și vile urbane. În perimetrul a 65 de străzi cu cca. 4 mii de case construite în diferite perioade 23,85% sunt obiecte de

patrimoniu protejate de importanță națională sau locală. Însă doar 5,8% din totalul clădirilor sunt obiecte de patrimoniu național ocrotite de stat, iar fiecare a zecea construcție din lista de obiecte de patrimoniu național și local din Chișinău a fost distrus. În afara zonei istorice a capitalei se găsesc 23 din monumentele de arhitectură. Zone turistice:

C.1 Zona turistică Chișinău

C.2 Zona turistică Vadul lui Vodă

C.3 Zona turistică Vatra

D. Regiunea de dezvoltare Sud

În regiunea de sud a Republicii Moldova sunt incluse 8 raioane, numărul populației este de 525 mii persoane sau 13% din totalul pe țară. Regiunea ocupă peste 7379 km² sau cca. 22% din teritoriul național. Potențialul turistic al regiunii este reprezentat de un număr de 43 arii naturale protejate de stat pe o suprafață totală 5874 ha, datorat reliefului de stepă și gradului redus de împădurire. În localitățile din regiune sunt 10 muzee și 63 edificii eclesiastice de importanță națională și locală. În regiune nu sunt desemnate zone de agrement de importanță națională.

Caracterul dispers al resurselor turistice și starea actuală a acestora determină numărul mic de posibile zone turistice. Acestea sunt încadrate în zona orașului Cahul, precum și de-a lungul Nistrului inferior sau în raionul cu populație majoritară de etnie bulgară.

D.1 Zona turistică Cahul

D.2 Zona turistică Tighina-Căușeni-Talmaz

D.3 Zona turistică Taraclia

E. UTA Gagăuzia

În UTA Gagăuzia a Republicii Moldova sunt incluse 32 localități inclusiv 29 satești cu o populație de 156 mii persoane, în majoritate etnici găgăuzi, sau 4% din populația țării. Gradul de urbanizare este de 37%, iar restul 98 mii persoane din populație trăiește în localități satești.

Potențialul turistic al UTAG este reprezentat de un număr de 9 arii naturale protejate de stat pe o suprafață totală 108,6 ha. În localitățile de aici sunt 4 muzee și 3 edificii eclesiastice de importanță națională. În UTAG nu sunt desemnate zone de agrement de importanță națională. Datorită suprafeței mici a regiunii aici este desemnată o singură zonă turistică de perspectivă.

F. Regiunea transnistreană

În regiunea transnistreană a Republicii Moldova sunt incluse raioanele din stânga Nistrului precum și municipiile Tiraspol și Tighina pe o suprafață de 3,4 mii km² sau 10% din teritoriul național. Numărul populației este de 556 mii persoane sau 14% din totalul pe țară. Gradul de urbanizare a populației regiunii este de 65%, care reprezintă peste 360 mii persoane.

Datorită regimului separatist în regiunea transnistreană nu a fost desfășurat inventarierea potențialului turistic și nu este cunoscută o statistică a performanțelor industriei turistice locale. În perioada ex-RSSM în stânga Nistrului au existat mai multe locații turistice vizitate de turiștii orientați în special prin filiera sindicatelor: Tiraspol, Tighina, Dubăsari, Camenca, limanul Cuciurgan ș.a. E propusă o singură zonă turistică care are șanse pentru relansare în primii ani de după reglementarea conflictului transnistrean.